

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön Előfizethető helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny folyvást 's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Megtiszteltetés. Egyszerűsítése a törvénykönyveknek A polgári hivatalnokság kellei ügyében. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Pest, Vas, Zágráb, és Tolnamegyék közgyűlései. Felsőmagyarországi vasuti mozgalmak. Erdélyi országgyűlés.)
Külföld (Portugália, Spanyolország, Franciaország.)
Értesítő.

MAGYARORSZAG és ERDÉLY.

Ő cs. 's ap kir. felsége Fia th Ferencz m. kir. helytartósági tanácsost cs. kir. kamarásai sorába fölvenni kegyelm. méltóztatott.

Bolozser Ferencz gácsisómázsamester nyugalomba helyeztetett.

Egyszerűsítése a törvénykönyveknek.

Elmondom időről időre szerény nézetimet; ha nincsen szerencsém azokat valamely fényes tiszt polczról lesugározatni, engem azonban erősen biztat az édes remény, hogy akad ember, a' kormányhoz és birodalomhoz egyaránt hű, a' kinek viszhangjával a' pusztában kiálló száva találkoznia fog; ember, a' ki hódol amaz emberszerű elvnek: „et olitor dixit opportune aliquando!...”

Mármás alkalommal kimutattam, a' törvényhozás sítájé közsé című értekezésemben, hogy az egész európai törvényhozás némileg idomtól eltérő (a' norma recedens) természetesen és okvetlenül idomtalan (abnormis) állapotokat idéz-elé a' társadalmakban. Most panaszom ismét az, hogy az európai törvénykönyvek és törvénykezések végtelen „compositum” modorok és természetiek; kitűnőleg pedig ilyen köztük a' magyar!... hol a' bőség — tülke (szarva) e' részben annyira ki lón merítve, hogy mimég az ugy nevezett döntvények el is majd in infinitum meg vagyunk áldva!... 'S valóban, ki a' magyar jog és törvény és gyakorlati roppant raktárakat látta, 's meg nem félemltet, arról ugyan bizvást elmondhatni Horáczezal: „illi robor et aes triplex circa pectus erat!... Mert ez mintegy ozeán, mellynek hullámai annyi milliót temettek el!...”

És a' magyarnak az egyedüli vigasza, hogy ez úgy van mindenütt egész Európában; ama franciaként: „c'est partout comme chez nous!...”

A' legrovidebb törvénykönyv a' szent hajdanban a' tiszabály (decalogus) volt. Ebből eredtek a' mostani törvénykönyvek, mellyek a' világ valamennyi hét csudáját fölhaladják!

Ha ama tiszabály kevés volt: ezen tengerparancs pedig, a' törvénykönyvek és törvényes eljárások tábora, ismét sok;... méltán olyanra vár tehát a' világ, miről elmondhassa: „nem sok, de nem is kevés!...”

Eként mindenk előtt: ne legyen több, mint egyetlen egy törvénykönyv, melly kiterjedjen valamennyi polgárra, 's minden nemű tárgyra. Álljon pedig ezen törvénykönyv egy előszóból; mellyben ki legyen fejtve a' jog, szabály, törvény és igazság fogalma. Azután legyen három részre felosztva:

I—só foglalja magában mind azt, mi szabadság és minem szabadság...

II—dik azt, hogy kicsoda ítélje el a' pörös ügyet? minő modorban? és micsoda bírság vagy sanctióval.

III—dik hogy ki hajtja végre a' hozott ítéletet? 's minő eljárással?...

Ez lenne a' legegyszerűbb törvénykönyv a' világon; mellyhez a' hatóságok egyszerűsítése járulván, készen lenne az igazságszolgáltatás legegyszerűbb idomja.

Bírság pedig ne lenne több csak egyféle, melly minden sorsu ember élete és vagyona fölött ítélne, még pedig úgy, hogy minden megyében vagy kerületben lenne: 1szórnyomozó (inquirens) bíróság: melly megvizsgálván a' panaszos ügyet, kimondaná, hogy vajjon az alperes elleni kereset valóságos alapszik? 's nem mese vagy költött beszédé az? vagyis ezen nyomozó bíróság mondja ki, ha vajjon van é a' felpörösnök keresetési joga (actoratus) az alperes ellenében? 2szorítelő bíróság; melly a' pörös feleknek kimondaná a' törvénybírságát vagy sanctióját a' fenforgó esethez alkalmazólag: 3szorvégre hajtó bíróság; mellynek szigorú tiszte lenne a' bírói ítéleteket a' törvénykönyv IIIdik része szerint pontosan fogatnba venni.

És minden pörös ügynek (az ugynevezett táblai ügyeknek is) ezen hármassal (külön-külön működendő) bíróságon kellene keresztül mennie; minden „tárgy vagy személy,

... hivatal és méltóság—“ válogatás nélkül; t. i. pap, katonas'tb. 'stb. 'stb. Urbér, váltó 'stb. 'stb. 'stb.

Valamennyi törvényeszek csak ember üggyeket ítélnek, t. i. olyakat, a' mik ember és ember között vitattnak és történnek! Miért ne ítélhetné hát mindezt a' nevezett hármassal bíróság? melly a' legnagyobb renddel és pontossággal vihetné hivatalát, mert mindig egy körben maradván, soha sem szakasztaná meg eljárását; hanem egyre folyvást és szakadatlanul munkálkodnék; úgy, hogy a' felek örökké helyén lennének a' bíróság; melly még azon előnnyel is bírna, hogy különös ügyességet 's jártasságot szerezen magának, egyik p. o. a' nyomozásban, másik a' bírálásban, harmadik a' végrehajtásban; mint ezt a' munka - elosztásról tan is eléggé igazolja...

A' váltó-levelekből, egek! mit nem csináltunk már? Holott ezek adós-levelek; hol szinte hitelezők, tartozók, védelmezők 's védelmezendők (evictio vagy is viskereset) fordulnak elő; úgy szinte átruházások, bírói megintések 'stb. 'stb. Holott mindez nem egyéb, mint ugyanazon tulajdon lényege ama: kibocsátó, elfogadó, viskereset, forgatvány, ovások 's több eféle kifejezéssel... Hisz az ugy nevezett tiszta k (alba) még rovidebbek a' traktánál is! Es miért ne lehetne mindezekről ép oly gyorsan és pontosan ítélni a' tervbe vett hármassal széknek is? Sőt még sokkal kényelmesebben, ocsóbban, és szaporábban. Mert ezek mindenütt léteznének az országban, 's ugy szólván keze ügyében volnának az embernek. De az emberek egyre újat képzelnek mindenben. Holott régi mondat, hogy a' nap alatt semmi sincs új. P. o. ama híres óvás a' váltóknál nem egyéb, mint a' magy.országi admonitio-féle megintés?... Hát az a' nevezetes giró? Más é az, mint az isméretes átruházás? Az egész különbség a' hibás (szórnul szóra) fordításban áll!... C'est tout! Miért ne ítélhetné ezeket is el a' hármassal szék? Csak meglegyen az új törvénykönyvben ez is.

'S valójában, vegyük csak föl, hogy az anyagi oldalt leginkább haszon és kár körül forog, szellemi oldalról pedig az üdv és botrán játszik fő szerepet az életben; mellyekről azonban a' törvénykönyvek mélyen hallgatnak!... Csuda é tehát, ha európai áldodalmink é tekintetben a' legidomtalanabb helyzetekbe kerültek. És mi ezek ellenében oly gyógyításokhoz nyúlunk mindég, mint a' kinek feje fáj, és a' szék lábát köti be; vagy mint a' gyermek, ki ha lebukik, a' földet csapdossa meg.

Illy egyszerűsített és magyar szellemben szerkeszendő törvénykönyv három év alatt (sőt tán előbb is) elkészülhetne. De fájdalom, az ádáz sors attól, ki égve ohahtajna az ilyeneket, a' módokat és eszközöket megtagadta... meg magát az élelmet is; és jutottak az iszonyú gondok, a' biztató de mindig hazug remény... 's a' keserű pohár elmulni nem akar! Et vita eripitur a liud agentibus! 's a' legüdvös munka közt a' parancsoló körülmények lepik meg a' fellelő elmét 's abban kell hagyni mindent és indulnia véres veritékű tuskés pályára „aequa lege nec essit a” „sörtur insigne et imos...” Még ha kell, irni fogunk többet is e' tárgyról. Zombory Lipót.

A' polg. hivatalnokság kellei ügyében.

A' városi nyilvános élet minden barátja valóban örvendetes közleményül olvasá a' Jelenkor 39dik sz. 's egyéb lapokban azon cikket, melly fővárosunk küszöbön álló tisztujtását megpendíté.—'S pedig két oka van az elfogulatlan ügybarátnak az örvendezésre; első az, hogy a' tisztujtást megengedő k. udv. rendelvény már kihirdettetett, 's ez ünnepélyes téteményre kir. biztosul nm. Almásy Móricz gr. van megerősítve; második: hogy épen ezen ügy már előzőleg is a' nyilvánosság mezejére vitetett, melly, bármit tartanak is róla némelyek, szintolly fontossággal bír az igazlelkű honpolgár előtt, mint bármely megyei tisztujtás, 's e' fontosság nem ugyan annyira az előző nyelveket, és készületeket, mint inkább a' leendő eredményt illeti. Mert ki merné tagadni, hogy a' nemzet fővárosának, az értelmiség fociusának miképen igazgatása, szellemének mily irányban fejlődése nagy fontosságu az egész hazára nézve? 's ha ez így áll, ki gátolhatja, hogy annak javát 's ezzel az összes hazafelvirulását ószintén szívén hordozó polgár ép oly élénken, de tán sokkal bensőbbben legyen érdekelve városa tisztujtása által, mint a' megyei által bármely zajos korteshad?—Ennyit előleges megjegyzésül ama cikk észrevételére a' nagy mozgalom tárgyában, épen mivel csekélyebb a' lehető külső moz-

galom, 's mivel csak néhánynak van adva kezébe a' választási jog, lelkiismeretesség kívánatik a' szükséges lépések megtételére 's ez okból minden egyoldalúság kikerülendő.

Ennek meggondolása birta közlöt, mint a' választási jog gyakorló birtokosát e' sorok megjegyzésére 's a' pusztá restaurationalis kérdés midőn kezdetben nyilvánossá lett, mint a' közigazgatásba új életet öntő eredmény — in thesi — mindenesetre üdvös léte miatt egyoldalú felfogást nem szülhetett. —

Nem kételkedem, mikép minden jólelkű polgár isteni áldásnak üdvözlí azon k. udvari rendelvényt, melly ujjában oly lelkes, honfírelmü, és igazságszerető férfit rendelt biztosul, ki pártok fölött állván, egy magasztos érdekeknek, a' város valódi boldogulásának tudja és akarja is áldozni minden hazafiai fáradozását. De épen azért kissé vizásnak tetszik a' figyelmes vizsgáló előtt említett cikkben amaz ügyesen elburkolt, de mégis napvilágra törő ellenmondás, melly szerint a' cikk elején említettik, hogy többnyire zárt ajtók mellett csak „adunk” hivatalnokokat a' százezer embernek, holott ugyane cikk végén egy hivatalnokra nézve kivételesen követeltetik illy pusztán adás vagyis megerősítés. A' hivatalnok, ki kötelességit mindig pontosan teljesíté, bizonyosan nem lát okot rettegni a' választás nyilvánosságától 's megvagyok ugyan győződve, mikép az ott kivételesen érintett annyira bírja az összes bizodalmat, hogy az újabb választás 's illetőleg megválasztás csak növelheti dicsőségét 's lelki nyugodalmat; 's épen azért a' kivételes megerősítést nem látom helyén lenni.

Mi a' cikk azon állítását illeti, hogy a' választó polgárok az irói közönségből is fognak tizenkettőt magok közé felvenni, ezzel hihetőleg csak jámbor tréfát akart szerezeni magának az érdemes cikkező.—Mert bármily szép és méltányos volna is e' lépés, nem hiszem, hogy gunylabda-csok elősegítsék a' netáni szándék létesítését.—A' polgári foglalkozások más országokban, a' diplomatikus rangokkal egy kategoriában, az ország közös javainak, boldogulásának előmozdítására befolyást gyakorolhatni, elegendő szellemi miveltiséget föltételeznek 's így hongyülségi követség-re is képesítnek: miért kellene tehát a' pesti 's egyéb magy. sz. kir. városi választó polgárnak foglalkozása eszközeit szégyellnie? — Igaz hogy azon más valami alatt—mire cikkirő célelőz—különösen a' honfírelmet és akaratot értetni nem ártana, ha többekben 's nagyobb mennyiségben volna meg, 's erre talán a' tervezett mód jó utat nyithatna; azonban ha egyetértést és összesimulást ohajtunk, tegyünk mi is részünkrol simuló lépést.

Szélutczai cikkének dereka ott van, hol vége szakad. A' polgármesteri és bírói hivatalra választást akar, a' kapitányra csak megerősítést.—Én pedig azt állítom, hogy mind a' háromra szükséges a' választás, ha csak két tisztviselőt egy harmadiknak rovására sérteni nem akarunk. Lehet egyik vagy másik hivatalnoknak maga körében több vagy kevesebb érdeme: de épen ennek végleges latolgtatása a' választó közönséget illeti.

Állapodjunk itt meg kissé, 's nézzük: mik lehetnek mégis azon főbb irányzatok, mellyeket mai időben a' választóknak különös figyelemre kell méltatniok. Tán nem csalódom, ha ez irányzatokat e' hárommal fejezem ki: valódi képesség, hivatali buzgalom, és hazafiúi lelkeség.

Mi a' képességet illeti, kétséget nem szenved: hogy nélküle semmiféle hivatalt viselni 's illőleg betölteni nem lehet. De illy fontos hivataloknál, minők p. o. a' pestvárosi első tisztviselőkéi, nem éri etni be csupán általános képességgel, hanem tekintettel szükség lenni egyik vagy másik hivatalához kivárató bizonyos specialis képességekre is. Így hogy mindjárt gyakorlati példát hozzak fel, lehetséges, hogy egyik vagy másik egyed, noha bármely főbb hivatalt dicszszel viselhetne, még is kiválóbban például a' bírói vagy kapitányi hivatalkörre van képesítve, úgy hogy ha a' szerepek fölcseréltetnének, nem folyhatnának oly jól a' közügy dolgai, mint különben. Ennélfogva hiedelmem szerint, ha valamely hivatalpoleon oly férfi áll, ki legkülönböbben ezen körre termett oly annyira, hogy sem ó a' másik hivatal körét, sem ez az övét nem bírná azon erélylyel betölteni, melly a' város vagy hatóság üdvére mulhatlanul szükséges, illy esetben azt hiszem is mondom is, hogy e' bizonyos hivatalnak más egyed általi betöltésére józanul gondolni sem lehet, épségben maradván mindazáltal a' választási eljárás.

A' hivatali buzgalmat, vagy más szóval a' kötelességet

teljesítési pontosságot, lelkiismeretességet, és fáradhatlanságot illetőleg hitem az: hogy legalább is épen oly cél-szerű a már évek óta tapasztalt 's tetleg bebizonyult buzgalomban bizoni, mint egy tán szinte illyenné fejlődhet e-egyedi buzgalom irányában csak reményeket táplálni. Azonban e' buzgalomra nézve még egy különösebb körülmény is veendő tekintetbe. Ki a városi hatóságot szolgálja, kétségkívül a hazát is szolgálja, de viszont nem mindenki szolgálja a várost, ki a hazát szolgálja; 's a városi szolgálalat buzgalma kétségkívül magasabbra van fokozva oly egyedben, ki kizárólag a várost ohajtja és szándékozik szolgálni, mint netán olyanban, ki a városi szolgálalatot csak átmeneti lépcsőül tekinti egyéb hazai hivatalok elnyerésére. 'S ez ime főfigyelmét igényli a város szepültelen érdekében működő választóknak. — A városnak oly hivatalnokokra van leginkább szüksége, kik megtagadva önmaguktól minden oldalpillantásokat, egyedül és kizárólag a polgári jogok megőrzésére 's fentartására akarják szentelni életüket, kik a város érdekei mellett élni halni készek; mert csak illyenek vezethetik a városi kormányzat rudját állhatatos eréllyel és soha nem lankadó buzgósággal.

A harmadikra vagyis hazafui lelkeségre nézve, azt hiszem, mindnyájan megegyezünk abban, hogy ha csak a hazai érdeket — mi mindenesetre legmagasab a városi mellett, mellőzni nem akarjuk, hazafui szent törekvéseket a számításból kifelednünk nem szabad. 'S e' szerint hasonlíthatatlan több érdemmel birand közhazai szempontból az, ki a polgárságnak egygyé olvasztására, a nemzeti érdek kiegyenlítésére egy üdvös és dicső, egy szivből lélekből fakadó közszellem megalapítására munkálkodik, mint például olyan, ki a polezot, mellyen áll, netán apró érdekharczok ébresztésére, viszszavonás szítására, a polgárszellemlökölítésére 's a köznevezetiség gátlására használja. — Pest szive, lelke az országnak, mind anyagi, mind öszpontossult értelmiségi tekintetben: Pestnek polgársága csak egy lehet, és pedig magyar. — Tekintsünk hátrább néhány évvel, milly reménydúsan látszott megindulni az egyesülés 's öszszeforradás, de a közbehittett viszszavonás átkos munkájának mi lón eredménye? az, hogy a haza első városában még ma is elkülönített egymással szemközt áll magyar és nem magyar polgár! Figyeljete és öröködjete Pestnek szentebb buzgalmu polgárai, hogy e' mirigy tovább ne terjedjen.

Mindezek fölött még figyelmet érdemel a szolgálalban eltöltött idő mennyisége is; miszerint kétségtelen, hogy a hasonlíthatatlan több időig szolgáló tisztviselő több tekintet-re érdemes, mint a netán szintolly jelességgel, de sokkal rövidebb időig szolgáló egyed.

Ha már most a mondottakra szabad némi alkalmazást építeni, kérem a tisztelt olvasót 's Pest minden szabadlelkü polgárát, yesse Pestvárosa eddigi 's mostani főbb tiszt egyediségeivel öszsze az elsorolt irányzatu kellekeket 's itéljeme: vajjon méltányosan úgy áll e' dolog: hogy midőn valaki egyikre nézve választást lát szükségesnek, egy másikra nézve kivételesen csak megerősítést sürgessen? Én ugy látom, hogy maga hivatalkörében mindegyik jeles és kitünő; mire való tehát az ellentiség szellemének felköltése? Ha hoszsu és hű szolgálal által szerzett érdem, — továbbá az előléptetés fokozatin, a hivatali erélyesség, példányul szolgáló szorgalom, ügyes tapintat bizalmat eszközölnék, úgy azt hiszem kellő arány 's mértékben érdemli a közméltánylást mindegyik mind másik tisztviselő, 's valódi sajnálattal venném azon körülményt, ha bizonyos, — noha nem megyeileg nyilvános és zajos, de városiasan titkos és alattomos korteskedések, méltatlan áskálódások, magány bujtogatások 'stb. e' város keblében kellemlen következtvényeket idéznének elő.

Befejezésül, némi figyelmeztetésül azonban a választóknak csak azt jegyzem meg, hogy ki a városi eljárásokról, a polgárok közt támadható kérdések kiegyenlítés módjáról csak némi fogalommal is bír, át fogja látni, hogy főfigyelmét a választóknak a bióválasztás igényli, mert ez azon alap, melly körül a közigazgatás forog, ez azon körülmény, melly legközelebb a polgárság javát. Egy szellemből kell annak folyton ki-sugároznia 's oly kezek közt nyugadnia, hol egyéb magány viszonyok, egészségi érdekek felsőbb kilátások 'stb. meg ne akadályozzák folyamatját. — Nem szenved kétséget mindazáltal, hogy a polgármesteri polez szinte nagyfontosságú, sőt ennek legfőbb díszét, mint ugyis elfogadott köztudomásu dologt szivesen elismerem, — de honnan morális léte a városnak, a közigazság-szolgálalal eszközöltetik, mindenesetre legnagyobb fontosságú, mert ez egy-szersmind a tapasztalati tágas tér ismeretébeni jártasságot is elkerülhetlenül vonja maga után. És mennyire ismerni van szerencsém Pestváros választó polgárságának illy körülmények megfontolása körüli tapintatát, bizton várhatni, hogy minden kivételes kedvezés nélkül első hivataloskéibe oly férfiakat ültetend, kiket magány-érde-

kek e' város javának előmozdításában nem korlátoznak, hanem hivatali buzgalom, teljesítési pontosság, lelkiismeretesség, 's legfőbb hazafui érzelem vezérelnek. — Igazság tehát és méltánylat, de mindenek fölött szabad választás for ever!!
Egy hon polgár.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Tisztelt olvasóinkat ujjlag figyelmeztetjük Kiss Bálint akad. képiro ur történeli képtárára, melly az általunk oly hanyagul feledett nevezetes multnak kiválóbb jeleneteit fogja rajzaiban ábrázolni. Valamint a kötelességek és teendők óriás halmaza mellett hanyagul mentek el a századok, ugy a jelesebb férfiak emlékére is elfeledtek apáink csak egy hal-mot is öszszekapálni, melly legalább csonka vagy rideg ma-gában emlékeztetné a jelennek fiait, hogy itt a hősök emlé-két tisztelje! Apáinkat menthetik bajtól tulherhelt napjaink, — de mi, ha nemesak szóval, hanem valóban ész-revetlünk ébredésünket, lehetlen legelőszőr is a szegény pir-ját nem ézenünk, hogy minden léptünkön csak a pusztá, elhagyott nyomokkal találkozunk, annak tudása nélkül, vaj-jon ösztöntől hajszolt állat tiprá föl a gyepelen földet, vagy harcos apák haragos lépte. Falaink pusztán sárgulnak le-ránk egyetlen rajza nélkül hisztoriai eseményeinek. A legé-rezhetőbb liányok egyikét pótolandja Kiss Bálint, mikor ha-záját multjának jelesebb eseményeinek rajzával akarja meg-ajándékozni. Alland e' gyűjtemény 15 darab nagyszerűen kiállítandó képből hét szállítványban. Egyes szállítványok ára öt pengő forint, valóban pocsek ár a nagyszerű vállalat-hoz képest. Egyedül névalírási biztosítás kívántatik, 's a fü-zeteknek ára a példány átvételekor fizetetik le. Hatalma-sink közbejárulása kívántatik, a tehetségesebbeknek ügy-szeretete, mi nélkül tán ujjban viszszaesünk azon helyzet-be, hogy mitsem teltünk Semmiért semmit nyerenünk, 's csak akkor követelhetünk valamit, ha a maga idejében nem áldoztattal, hanem méltányossággal viseltetünk a hazai vál-lalatok iránt. Alírási iv szerkesztői hivatalunkban is van; 's az aláírni kívánókat öszinte hazafui kebellet részvétre fel-szólítani ujjlag bátorokodunk.

Szigligetnek „Egy színészno“ című legujabb dramája Laborfalvi Róza jutalomjátékára adatott. Kár volt a szép mondatokat, 's általjában a szép nyelvet pazarlani oly gyen-ge szövegre, mellynek főszemélyei valóságos lágyfejű bá-buk, minőket szinpadon kívül ezerek látunk, 's minthogy itt túrnunk kell őket, drámai szövegbe belé ranczígaltatva csak-ugyan undort gerjesztenek. Ugyhiszem elég volt kétszer be-mutatni a közönségnek, ne is bosszantsuk vele magát Szig-ligetit is, hanem hagyjunk neki időt, hogy ismét egy jóval ütöbse helyre a mostanival csinált hézagot.

Telepi szerepében Fehér József vidéki színész lépett föl, a' legjobb sikerrel, 's örvendünk, hogy Telepi helyére alkal-mas embert kaptunk, kit az igazgatóságnak kár volna ele-reszteni. Legyünk méltányosak ünnepi közönségünk iránt, és azon szini személyzetben se hagyjunk hézagot, melly leg-inkább az ő fölvidításán fáradozik. Fehér igen haszonvehető egyed, 's őt provinciára ereszteni akkor, mikor gyermekei-nek előmenetele is a nemzeti színházról függ, kettős veszte-ség volna!

A' könyvkiadókat különösen figyelmeztetjük Lukács ur-nak a' Beimelléle nyomda ügyvivőjének váci nyomdájára, melly ujjévtől kezdve tulajdona leendő, 's mondhatjuk, mint szemmel látó tanu, hogy betűi sokkal csinosabbak, 's minden fajtu diszkállításra jobban el van készülve, mint akármellyik pesti nyomda. 's mi a' legkiválóbb, nevezetesen ol-cs ó b b é r t dolgozik, mint ismét a' pestiek. A' vasuti köz-lekedés által olyan helyzetben van Lukács ur nyomdája, hogy az érintkezés nagyon könnyű móddal történik, —szinte Pesten is leendő ügyszobája, hol pontosan rendelkezhetni. Használunk kell e' concurrentiát, csak így lehet valamiké-ppen a' könyvkiadást is legalább nagy részben megkönnyeb-bíteni. Két hirlap szerződött már a' nyomdával, mi a' legaján-lóbb körülmény!

Keddre virradóra tűz volt a' diófautezban, két ház lett martalékká a' pusztító elemnek, az egyikben fu n i r - g y á r volt! még reggeli kilenc órákor is esapkodának a' lángok, a' sok fanemű bő táplálékot adván az emésztő lángoknak. A' kigyulás körülményei még mindeddig nem tudatnak.

Legjobb holmi haszontalan arfiának pénzt nem köl-csönözni, mert ha még kéri az ember, még ok haragszanak. A' napokban egy urfi tizennyolcz pengő forintommal akart o-dább állani, — szüntelen a' „majd ekkor“ rál biztatgatván. Azonban megsgúgták, hogy az urfi már hétfőre jegyet váltott a' gőzösön, —nem maradt más hátra, mint reggel négy ó-ra-kor már a' hajón lenni, hol három negyed ötig lestem embe-remet, ki egyszer csak lassan czammogott a' hajóba. A' kat-lan mellé huztam magamat, — ő podgyászára támaszkodva nézett a' pesti oldalra, titkos édesen gondolván, hogy tett engem bolonddá, 's tán épen a' vég gondolatnál érintém vál-lal; mire ő hátra tekintvén halál-sárga lett, — 's minthogy fizetni nem tudott, a' legrovidebb uton ki kelle szállania a' hajóról, 's még az napon délelőtt teendőinek eleget tévén, a' tizenkét órai gőzössel mehetett tovább

Zichy Mihály az orosz udvarhoz hivatott egyik herczeg-nőnek rajzolásbani tanítására; fizetésül hat ezer rubelt k-p évenként, 's szabad idejét kedve szerint használhatja Sok szerencsét kívánunk a' fiatal művésznek, szeresse azért for-rón e' hazát, mellynek eredendő büne, hogy a' lángszesz-el keveset törődik.

A' Honderü az ökörszemére hályogot kapott, azóta el-akadt az á-b-cében; — a' barom orvosok az aldunasoron fut-kosnak. —

Z. legközelebb az Életképeket, Szigigetit, Jelenkort, 's az Ungart leczkézletit, hagyjon ön ennek békét, maradjon ön az á-b-cénél. —

A' testgyakorló iskola növendékeinek szombaton f. hó 11kén délutáni 1/25 órákor az iskolai intézetben (Beleznay-féle kertben, kerepesi uton) nyilvános közigyakorlata tar-tatván, arra a' t. cz. ügybarátok 's szülők minél számosab-

ban megjelenni kéretnek. Rosz idő esetében a' közigyakor-lás következő napon fog tartatni. ☉

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

PESTMEGYE. A' követ utasítások (folytat.)

Ezen helyzetből következik aztán, hogy 3or az országnak sérelmei nem orvosolthatnak, sőt hogy sem mi vagy igen kevés létesíthetnek amaz eszmékből, mik a' haza és nép közboldogítására céloznak, 's hogy azon időt 's erőt, melly illyen intézkedések eszkö-zülésére országos haszonnal fordíthatatnék, száraz de mégis keserü jogkérdések vitáiban kell fölemészteni; ennél fog-va, hogy a' nemzet jelen állapotából mielőbb kiel-meltessék, követurak utasítandók, mikép a' kormánynek korábbi időben gyakorlatba vett politikáját ne pártolják, hanem igyekezzenek azt az igazgatás azon vágásába hozni, melly a' nemzet alkotványos állásával, 's érdekeivel meg-egegyezik; ezt pedig főleg az által vélik elérhetőnek, ha a' többség nyilatkozatának azon erő tulajdonittatik, mit már maga a' szó föltételez; ha a' kormány kibontakozván mos-tani állásából magát önállásba helyezendi, függvén csupán a' királytól, nemzettől, 's e' két hatalom által hozandó 'tör-vényektől; és ha a' nemzet alkotványos jogai és szabadsá-ga iránt illő és elegendő biztosítékokkal láttatik el; melly biztosítéknak tekintik a' rendek a' kormányi felelősséget, 's számoltatást.

Ezen pont ellen K. J. kanonok ur hallatá ellenvéle-ményét, 's annak az 1790ki törvény kihagyatásavali módo-sítását javaslá, de K. és legkivált Ny. P. másod alispán ál-tal megezáftaltatván javaslata többségre nem talált; —

Mivel pedig a' nemzetek szilárd állását, erőteljes é-letét, 's sérelmektől megóvatását leginkább a' népek mor-alis erejében lehet találni, 's viszont a' népben morális erő csak ott fejlődhetik ki, hol az temérek szakadékokra nem ágaztatván el, jognél-küliségben nem sinylik: ezen elismert hitelességű tények-ből kiindulva követ urak utasítandók lennének: a' különféle néposztályokat az alkotványosság alapján jog- és érdek-ben egyesíteni törekedni. Mi megtörténhetné a) az által, ha azon személyes különbség, melly mostani élet viszony-nyokban a' nemes és nem nemes polgárok közt törvény ut-ján fenáll, megváltoztatnék, 's a' személyes jog mindenki-nek a' törvény előtt egyenlőben megadatnék; b) az által, ha a' hazaközterheiben, mellyek eddig kizárólag csak az or-szág nem nemes lakosait nyomják, hasonlólag, a' javadal-makkali élvezet arányában a' nemesség is osztozik; c) az által, ha ama sokaság, melly a' birtok és hivatalképesség-ről szóló törvény hozatala után is a' köz-ügyekbei egyenes befolyhatásból kizárva hagyatván poli-tikai jelentéktelenségében maradt — ha ezen népek, az or-szág nem nemes osztályának politikai egyenes jogok adat-nak; és végre d) az által, ha a' jobbágyosság mostani pupil-láris helyzete a' jobbágy földet örök megváltása által való-di tulajdonjogi állapotall cseréltetik föl.

A' mi az első, t. i. a' személyes szabadságot illeti, e-re nézve utasítandók lennének követurak, hogy az országos választvány által kidolgozott büntető törvénykönyv máso-dik részét, hol a' személyes illetékről van szó — előle-gesen tárgyalandónak, 's elfogadandónak sürgessék, 's csak miután ez értelemben czélt értek, térhetnek át az első, és harmadik részre, vagy ha a' tanácskozási 's egyéb elvbeli körülmények által az előbb jegyzett térről ide szoríttatná-nak. Igyekezzenek pedig minden irányban egyenlő bünvá-di eljárást létesíteni, 's a' kivételes bíróságok 'stb eltörlését eszközölni, különösen pedig az eskütszék felállítását te-hetség szerint sürgetni, 's ezt odáig felhatalmazva megál-lapítani, miszerint a' politikai vádlottak fölött is itélhessen; egyébiránt ezen eskütszék eszközölését már a' mult or-szágygyűlés által megállapított elvek alapján munkálják; to-vábbá igyekezzenek semmisítő szek felállításáról rendelke-ző törvényt is alkotni, melly az alsóbb bíróságok, itélő székek irányában a' formalitásokra nézve döntő befolyás-sal legyen.

A' második — vagy is a' közterhekben haszonarány-lagos részesülésre nézve a' választvány javaslata abban ösz-pontosul, hogy a) mindennemű közteher, melly akár szemé-lyes szolgálal, akar természetvnyi adózásokban létezik pénzzé tétessék; b) A' cselekvő értékhez szabott igazságos adózási rendszer az országgyűlés által dolgoztassék ki; c) az adónak a' lakosokrai felosztatásában a' puszták is vétes-senek föl; d) A' házi adó menyiségének maximuma vala-mint rendszerezhető rovatai szintén az országgyűlésen ál-lapíttassanak meg; e) a' hadi adó határozatassék törvénybe vétetni kellő biztosítékkal; f) E' két nemű adózásban a' ne-messég a' mostanihoz hasonló feltételek alatt a' nem ne-mes lakosokkal egyenlő részt vegyen; 's végre g) Mint-hogy a' nemesség ez által a' többi honpolgárral egyenlőn leendő terhetve, ennél fogva az eddigi tartozások, 's köte-lességek teljesítése megszüntetik. —

A hatodik pontra nézve K. J. kanonok urnak azon észrevétele volt, miszerint az vagy hagyassék ki, vagy pedig legelől tétessék; nehogy az gondoltassék, mintha a nemesség minden garantia nélkül akar a közadózásban részesülni. Azonban kívánattól leginkább első alispánnak a tárgyavonatkozó értelmes előterjesztése nyomán előlított, miután t. i. felvilágosítására elmondott: miként az utasítás elvei szerint a közadózás nem cél, hanem csak eszköz, eszköze t. i. az érdekegyesítésnek, mely abban célul tűzött. Midőn alkotmányos biztosítékot akarunk, akarnunk kell az érdekegyesítést, erre pedig legalkalmasabb eszköz a köztelviselés; mert ez a kiváltság által megkülönböztető gátakat lerontván, egygyé teszi a milliókat, kiknek nevében ha majd követelendjük a felelősséget, bizonyosak lehetünk, hogy az adóra nézve legnagyobb biztosítékunk leendő; épen azért az adózásban közös részvétel megajánlását most feltételekhez kötni annyi, mint az egész dolgot, s így az érdekegyesítési célt messze időkre elhalasztani.

Ámbár pedig e szerint a nemesség a köztelviselésben részt veendő, s ez által az érdekegyesítés kivül nyerve van az is, miszerint a közszükségek bővebben fedeztetetnek, mindazáltal a választvány egy országos pénztárnak felállítását is javasolja indirect forrásokból; s habár tudja azt, miként az ország jövedelmei helyesebb kezelés mellett úgy a kormányzás költségeit, mint egyéb előre nem látott közszükségeket fedezhetnének, s e miatt a főnebb felállított elv nyomán követ urak ezen számoltatásra nézve is igyekezzenek az országgyűlés hivatását teljesíteni: azért mégis ilyen szükségek pótlására kijelöl némely forrásokat az irtuk orsz. pénztár számára, de itt már azon világos kikötéssel, miszerint addig semmi új teher el ne vállaltassék, míg a kezelésről felelősség törvény által nem leendő biztosítva.

Az országos pénztár forrásai a javaslat szerint lennének a) a só felemelt ára; melynek az 1792: 14. cikkben kijelölt mennyiségét meghaladó feleslege vagy egyesesen az orsz. pénztárba tétessék, vagy az azt kezelő kir. kamara az 1802ben tett példa szerint annak hova lett fordításáról feleljen. b) A birtokváltatásoknál történni szokott lajstromzási díjak. c) A szerződések, s adósleveleknek az illető hatóságánál bejegyzéséért járó díj; ez által egyszermind a család bukások is elkerültetnének. d) A kir. grationálékhoz még egy negyed rész csatoltassék az orsz. pénztár számára. e) A fő-clerusnak olly javaiból egy évi jövedelem, melynek ürességben lévén a kamara által kezeltetnek. f) Határszéli vármok mérsékelt arányban a kir. harminczadhoz. g) Az abszisztákra kivetendő házi adó, kik ezen terhet háromszorosan, a honfiak, s hatszorosan — ha polgári jogokkal nem bírók, viseljék. Ezen kútfókhoz adatott még, hogy ha a törvényhozás a külföldieknek hazánkban fekvő jószágokat szerzéséről határozott törvényről nem gondoskodik, valahányszor illy jószág vásároltatván az belajstromoztatik, mindannyiszor a vételár arányához mért tetemes perzent rovassék fel. Ezenkívül a hadiadó minden forintja után, minthogy ez nem annyira változó, mint a házi — toldalék — fillérek vétele is javasoltatik. Általában pedig ezen pénztár kezelése szabad választás és felelősség elvére alapítottatik.

Az érdekegyesítés harmadik eszközeül a népnek politikai jogokkal leendő felruházata javasoltatik, erről jövő számunk szólna.

VASMEGYENEK Szombathelyen f. aug. 9én*) kezdett évnegyedes közgyűlése alkalmakor — elnöklő főispánhelyettes Zichy ferraris Bódog gr. ur a t. r. szives üdvözlése után előadván a tanácskozás alá kerülendő tárgynak fontosságát — kijelentette, — hogy valamint egyrészt bár kit is szabad szólásjogában minden akadályoztatástól menten tartani, ugy másrészt a többségnek végzését lelkiismerete szerint kimondani köteleességének ismerendi. — A rr. által örömmel fogadott ó nagyságának ezen lelkes nyilatkozata után nyomban a köztelviselés iránt készített választványi munkát vétetvén tanácskozás alá, — s mivel az egész kiterjedésben egyhangú fölkiáltás által elfogadott, s követ uraknak adandó utasításul följelöltetett, — nem tartom fölöslegesnek azt egész kiterjedésben a t. olvasó közönség elé terjeszteni, mely így hangzik — „A választvány azon igazságos szempontból látta e tárgyat fölveendőnek, hogy miután az ország közügyeinek fedezésére alkotmányos több pénzforrások számvák, melyek jelenleg a kormánynak felelősség nélküli kezelése alatt állanak, az alkotványosság eszméjéből pedig okserüen azon következtetés folya, hogy ezen közszükségek fedezésére csak azon esetben lehessen a közadózatás létesítéséhez fordulni, ha ezen kútforrások már kimerítve vagynak, ennek tudására pedig csak a kormány kezelésének teljes felelőssége, s ehez képest mind a kútforrások, mind a fedezendő célok tökéletes kimutatása mellett lehetne jutni —

követ urak által szorgalmazandónak véli, hogy a kormánynak kezelése alatt álló országos jövedelmekről, más alkotmányos országok példájára a felelősség jövőre megállapíttassék. — Nehogy azonban addig is, még ezen az alkotványosság lényegéhez tartozó kívánat teljesülésbe menend, az országnak fölvirágzására naponta inkább megkívántató közczélok fedezése a szükséges eszközök hiánya miatt hosszabb időre kiszoríttassék, más részről pedig az adózó népen súlyosan fekvő terhek némikönnyítése elmaradjon — de azon elvithatlan alapigazságnak kielégítésére az előző lépés megtéttessék, miszerint az országnak fölvirágzását csak akkor lehet okserüen remélni, ha a közös terheknek viseléséhez annak minden rendű lakosai egyenlő arányban járulnak. — Szükségesnek véli elvileg kimondani, miképen a köztelviselés eszméjét az ország haladásának lényeges föltételül ismervén, annak életbe léptetését most jelenleg törvény által először a házi pénztár költségeinek fedezésére az alább megirandó nélkülözhetlen föltételül kikötött kezelést, s számadási felelőség kikötése mellett létesítendő országos pénztár megállapítására kívánja kiterjeszteni, mely mindég csak országgyűlésileg kitűzendő tárgyakra, s az ott megállapítandó módon s mennyiségben legyen egyedül, s kizárólag fordítható. — S mivel az urbéri viszonyok megváltásának eszköze alkotványos haladásunk teendői között fő helyütt volt közgyűlésileg is megállapítva, ennek létesítésére megkívántató költségek kiteremtését ezen országos pénztár által fűződendő tárgyak elsőbbségének látja előlegesen is kitűzendőnek.

A mi pedig a felelet teher melletti kezelés s számlás nélkülözhetlen föltételét illeti, a választvány azt egyedül azon biztosítékok alatt véli elérhetőnek, melyek az E. alatti különvéleményhez csatolt törvényjavaslatban foglalvák, — olly változtatással, hogy a 2ik fejezet f. §ban kitett módon a perbefogást az illető főigazgató mindég az illető megyei, vagy városi hatóságnál szorgalmazza, s csak ezek által legyen elrendelhető, büntetésének maximuma 2000 pft, vagy egy évi börtön legyen, a 10ik §ban pedig 3 városi követ mellé egy az egyházi rendből is választassék. — Egy uttal b. M. V. ur indítványára szinte végzésileg kimondott, — hogy követ urak megválasztásuk után leteendő esküjük által magukat arra is kötelezzék, hogy az országgyűlés bfejezésétől számítandó hat év eltelteig semmi kormányi kinevezéstől függő királyi hivatalt elvállalni nem fognak. —

Ezek után még a következők vonták legjobban figyelmünket magukra, — 1) azon h. tanácsi intézvény, mely által a Pester Zeitung című hirlap szerkesztőse részére bizonyos összegek bevétele szorgolttatik; — mire azonban a n. m. h. tanácsnak tisztelettel béjelentetni rendeltetett, hogy még az 1846ik évben hozott szabályos végzés értelmében a nevezett Zeitung részéről követelendő díjjak behajtásához segedelemmel járulni nem lehet. — 2) melyben a megye oda utasítottatik, hogy a szomszéd Osztriából az ágostai vallásra áttérés szándokával átköltözöködött több egyedek, miután az 1844: 3ik t. cz. egyedül csak Magyarhonban születettekre vagy honosítottakra terjeszkednek ki, ebeli szándokukban meggátoltatván, — hasonló esetek ismételtetése iránt intézkedjék; — melyre a rr. által szinte tisztelettel béjelentetni határozottatott, — hogy miután az 1844 évi 3. t. cz. a szabad átmenetre nézve a saját lelkésznél teendő jelentésen kívül mást, szükséges föltételül ki nem költ, — következve e honban születettek és bevándorlottsakra nézve különbséget nem tesz, — ennek elmulasztása pedig a k. intézéstől ki nem világosulván, — a kívánt erélyes föllépésre sem joguk, sem köteleességük annál fogva sem ismerik, mivel ha az illy áttérők e honban megtelepednek, a törvény jótékonyosságával szabadon élhetnek, — visszaköltözöködésük esetében pedig a megyének fölötti hatósága megszűnik. —

Következett István főherceg levele, — melyben ő fensége a kir. helytartó ur — a megyének atya halála fölötti meleg részvétét köszönettel fogadván, a közjó elérhetése tekintetéből együttmunkálásra szólítja fel a megyét, s egyuttal biztosítja: hogy elhunyt atya által kijelölt utoni haladást tüzte ki magának, s ha majdan pályája véghatárán annyi elismeréssel találkozhatand, mennyi közbizalom jelenleg környezi, — elérve érzeni a legnagyobb pályabért; — végre személye iránti ragaszkodását a megyének szinte köszönettel veszi sat. — A rr. ezen magasztos sorokban nagyreményeiknek újabb biztosítékát találván, azokat a benső öröm legőszintébb kitörésével fogadák; — S egyuttal minthogy már ő fenségének az egész honban és így megyénkben is leendő megjelenése felül a rr. szinte tudósítva volnának, — a magas utazónak több helekényi elfogadására s kíséretére több fényes küldöttségek neveztetek, — a megye háza kivilágítására pedig a nsi pénztárból ezer pft utalványoztatott. — A husnak ára 15 kra emeltetett, — jövő közgyűlésünk sep. 13 — törvényszékeink pedig azon hó 14én veendik kezdetüket.

Örömmel fogok tollat megemliteni köztiszteltben álló erélyes első alispánunk Sz. Jós. urnak, s Szombathely derék tanácsának nemes tettüket, miszerint ez előtt néhány nappal a tűznek emésztő lángjai által mindenöktül megfosztott megyehidi közönség részére, a rögtöni intézkedés által a számos nyomorral küzdő családok számára segélyt nyújtani nem késtek, — keblüknek legnemesebb jutalma legyen az öntudat, és a tönkrejutott szegény családok hálás könyük !!! — D. N. J.

ZÁGRÁBMEGYE KÖZGYŰLÉSE. Zágráb aug. 30án. A roskaadásnak indult vármegyeház ujan építésének szükségét már több évek előtt megismérték Zágrábmegye rendei, de mely háznál sok a gazda, kevés a pénz, s még kevesebb az előre számítás, ott nem csuda, ha az építés esiga lassúsággal halad. Ha valaki idővel megkísértendi Zágrábmegye háza fölépítésének történeti vázlatát hiven rajzolni, lehetlen hogy k i f e l e j t s e a rajzból nevént ama f o k o r m á n y z ó n a k, ki az építés körül csak saját konyhájáról gondoskodott. Elég legyen ezuttal annyit megemliteni, mikép különféle viszontagságok után a hatalmas ovások és fizetni nem akarások dacára, Zágrábmegye évnegyedes közgyűlése f. e. aug. 21kén az épülő félbenlévő új megyeház kissébb teremében nyitattott meg főispán ő mlga által. Elnök ő mlga az ujjalakat mintegy fölköszöntendő — ünnepélyes hangon köszönté a meglehetőes számmal egybesereglett rendeket. Hét hónapja — ugymond — hogy a fejedelem kegyelméből főispáni hivatalában működök, ez idő alatt szomoruan tapasztalta, hogy a régi béke és egyetértés helyreállítására irányzott törekvései minden eredvény nélkül enyésztek el. Ujra föl hívja a rendeket, temessenek el örökre — a régi megyeház romjaiba — minden gyűlölséget, ellenséges indulatot, s hathatós közremunkálódásuk által segítsék elő ötét üdvös szándokában. Minő eredvénye leendő jövendőre ez elnöki föl hívásnak, csak azon egy körülményből is megfejtheti az olvasó, mikép a zágrábi lapok még maig is a régi ösvényen járnak.

Zágrábmegye jelen évnegyedes közgyűlése is azon párt tyuszát viselő, mely az utolsó tisztújítás alkalmával az ármányon és féktelen erőszakon fényesen diadalmaskodott; tehát a régi teremből az ujba költözés csak annyiban idézett elő némi változást, mennyiben a pártok elkülönzött állása, vagy ülése nem volt olly szembetűnő mint a régi teremben, és az atilla vagy zrinyidolmányok közelebb érintkezésbe jöttek a külön szabásu costumekkel.

Örömmel értették a megye rendei b. Vay Miklós ő exlja leveléből, hogy István főherceg s kir. helytartó a jövő hónap folytán körutazást szándékozik tenni a köz hazában, s Horvátországot is szerencsésitendi magas látogatásával. A választvány által kidolgozott terv következtében, a felejthetetlen nádor méltó utódát — a mint a megye határába érkezend — másod alispán vezérlete alatt fényes küldöttség üdvözlendi, és Fiuméba, s onnét vissza Zágrádba kísérendi, hol főispán ő mlga számos tagu küldöttséggel fog tisztelkedni a magas vendégnél. A kinevezett külnötségekhez szabadságában áll mindenkinek csatlakozni. — Turmező közönsége pedig fel fog szállítatni, hogy az ünnepély diszének emelésére nemzeti örserégét Zágrádba szállítsa.

Erdődy grófi család számos tagjainak folyamodását — melyben Erdődy János grófnak varasdmegyei főispán helytartónak hivatalától történt elmozdítása, — mint a nevezett családnak az 1723: 56d. t. cikkben gyökerezett jogán ejtett sérelem panaszoltatik — elnök ő mlga az országgyűlési utasítások kidolgozásával megbízott választványhoz javasolta utasítatni. J. A. megjegyze: hogy az Erdődy grófi család sérelmének orvosoltatását Zágrábmegye már körlevelekben is sürgette; arról tehát több szó nem lehet, sérelem e gróf Erdődy Jánosnak hivatalától elmozdítása vagy nem? a panaszos folyamodás csak olly végből utasíttathatik választványhoz, hogy ez az abban foglalt előterjesztést a többi sérelem közé igtassa. A folyamodást tehát illy értelemben utasítottat választványhoz.

Hosszas vitakozást idézett elő egy helytartó tanácsi intézvény, melyben a megyének végzése — mely szerint az adózók nem köteleztetnek a lelkeszi lakházak fölépítéséhez ingyen marhával járulni — megsemmisítették. J. A. előterjeszté, mikép egy idő óta a felsőbb kormánysszékektől sok megsemmisítő intézvények érkeznek, a kérdéses intézvényt kéri félre tétetni. K. A. tb. ohajította volna, hogy az egyházi rend maga a néppel e kérdést tisztába hozza, s ehez nem kellene egyéb, mint egy kis jó bánásmód, egyes visszaéléseket hozott föl, melyek sértik a vallást, csökkentik a vallásosságot. Mire főispán ő mlga megjegyze, hogy ha az előtte szólott visszaéléseket tapasztalt, miért nem jelentette föl az illető helyen? K. A. táblabíró: a föladásoknak soha sem volt barátja; egyébiránt fölösleges lett volna olly tényeket följelenteni, melyek különben is köztudomásra jutottak. J. A. megjegyze, hogy történetek ugyan följelentések egyes visszaélésekre nézve, de elégtel-

*) A jul. 17kei közleményt nem kaptuk. Sz. grk.

tel soha nem szolgáltatott. — V e g z é s: az adózók csak azon közmunkák teljesítésére szoríthatóknak, melyek az 1843/4. 9d. t. cikkben foglaltatnak; és erről a helytartó tanács a megye által tudósíttatni fog.

K. A' táblabíró indítványba hozá, mikép az országgyűlése már közelegetvén, az utasítások még e' gyűlés folytán tárgyalassanak. Elnök ő mlga az indítványt időelőtti-nek tartja, mert még az országgyűlésre meghívó levelek sem érkeztek meg. Olly fontos tárgyban, mint az utasítások készítése, az összes nemesség jelenléte is szükséges. Mire az alkotmányos horvát párt részéről megjegyeztetett: hogy már más magyar törvényhatóságoknál is vitakozás alá kerültek az utasítások;*) abban pedig a' nemesség jogainak esonkítását nem látják, ha az utasítások most tárgyalatnak, miután azok többnyire az előbbeni gyűlésekben megállapított elvek szerint készültek, s még többször leendnek tárgyai a' tanácskozásnak, mikor kinek kinek szabadságában állandó nyilatkozni. J. L. táblabíró horvát nyelven figyelmezteté a' nemességet, minő veszedelmes elvek foglaltatnak az utasításokban, s kedvez tárgyra a' „nem fizetésre“ lért; és úgy vélekedett, hogy a' vitások tárgyalása a' jövő gyűlésre halasztassék, melyre a' nemesség is meghívandó, mert ennek legszebb jogai forognak veszélyben. J. A. szinte horvát nyelven szomorú színekkel festé hazánk elszegényedését, s őszintén bevallá, mikép ő soha nem titkoltta, hogy a' közterhek viselésében osztozni akar, mert a' szegény haza fölvirágoztatása csak ezáltal eszközölhető. Nem helyeselheti az előtte szólnak felszólalását olly kérdésben, mely az utasításokban nem is foglaltatik, s csak a' kedélyek fölzigatására szolgál alkalmul. A' tartós és zajos vitának azon elnöki kijelentés vetett végett: hogy a' mint a' választvány munkálatait beadja, a' megye rendéinek állandó hatalmában, még e' gyűlésen tanácskozás alá venni, vagy a' jövőre halasztani.

Zágrábmegye közel egy évig főispán nélkül volt; ez idő alatt több hivatalok lemondás által megüresültek, a' megye rendei, — nehogy a' közigazgatás hátramaradást szenvedjen — a' megüresült hivatalokat helyettesítés útján betölteni mulhatlanul szükségesnek vélték, a' helytartó tanács e' helyettesítést, mint a' főispáni jogokba ütközőt, megsemmisíté, J. A. a' helytartó tanács intőzvényt választványhoz kéri utasíttatni, hogy ez a' megyében eddig gyakorolt szokást, a' főispán és rendek közt divatozó joggyakorlatot fejtsé ki az anteaetákból. S. J. első alispán a' megyében eddig gyakorolt szokást fejtegetvén, egyes eseteket hozott föl, melyekből kitűnt, hogy a' rendek még a' főispán jelenlétében is éltek a' helyettesítési joggal. Az illyr párt egyedei, a' főispáni jogok védelmében — melyeket megtámadni senkinek sem jutott eszébe — fáradoztak; az alkotmányos horvátok pedig csak azt vitatták, hogy midőn a' megyének, főispánja nincs, és az elkerülhetetlen szükség a' megüresült hivatalok betöltését igényli, a' rendek szabadon gyakorolhatják a' helyettesítési jogot, különben a' z a' k i v á n t véget venni a' kellemetlen tárgynak, hogy kérjék meg elnök ő mlgát, erősítse meg hivatalaikban a' helyettesített egyedeket. J. A. még azon körülményre is figyelmezteté a' rendeket, mikép a' helytartó tanács már megerősíté a' megyének helyettesítést tárgyzó végzését, és a' helyettesített egyede a' főispán hivatalába igtatása óta folyvást működnek hivatalaikban; egybíránt ő fölöslegesnek tartja a' főispáni jogokat védelmezni, miután látja, hogy ő mlga maga jól tudja védelmezni azokat. Végre az ügyes tapintatú elnök engedve a' közkívánatnak, a' r e n d e k á l t a l helyettesített egyedekeket hivatalaikban megerősíté ezen záradékkal: „a' főispáni jogoknak épségben tartása mellett.“

Sz. E. figyelmezteté a' rendeket, hogy az egy évre választott törvényszéki táblabírák működésének ideje lejárván, új választásnak szüksége állt be, mely előterjesztésre az elnöki székéből semmi észrevétel sem tétetvén, a' mult évben választott t. táblabírák újra megerősítettek; kik mellett fölkiáltás által még kilenczen választattak, ugymint: Briglevich József, Kuchlich Antal, Andrievich Ignác, Szitkay Elek, Sinich Móríc, Máchik József, Polyák Antal, Rákóczky J. és Koos István. Mely választás által elnök ő mlga különösen meglepetvén, kinyilatkoztatá, hogy ő az ekép elnyomott pártnak fölsegéllésére fogja fordítani törekvését; mire a' „Patrióták“ gyenge zsvióval feleltek, és a' gyűlés eloszlott. E' sorok írója pedig viszsza gondolt a' kir. biztosi munkálatokra, és a' szomorú eseményekből azt következteté, hogy az elnyomott pártnak czimzett kissebbségnek épen semmi oka nincs elnyomásról panaszkodni: most a' törvényes többség gyakorolja jogait, pár év előtt pedig a' kissebbség erőszakoskodott a' Lékés szellemű polgárokon.

*) Sőt, ha hitelt adhatunk az Agr. Zeitungnak, tehát Varasdmegyében már előtt néhány hóval tárgyalattak azok, csak hogy a' nemesség gyéren lévén, a' rr. kénytelenítették a' tanácskozást abban hagyni. S z e r k.

Egybíránt megnyugodhatik a' kissebbség azon hatalmas pártfogásban, mely az elnöki székéből biztosított.

(Folyt. köv.) Rendes levelező.

SEZGÁRDRÓL. Aug. 23kán közgyűlése volt Tolna megyének, mely leginkább sütemények árszabása iránt volt kilűzve, azokra nézve a' gabona esőkkent árához képest következő árszabás tétetett: —

lisztángból zsemlye 4 latos	2 kr. vált.
zsemlyelisztból „ 5 „	2 „ „
vajas szarvas 2 és fél latos	2 „ „
vizes szarvas 4 latos	2 „ „
fejér kenyér fontja	8 „ „
fekete kenyér fontja	6 „ „

mely árszabás folyó évi september hó 1ső napján veszi kezdetét. — Fenséges István főhercegnek körutazása itt is őrvendetes tárgyalás alá vétetett, tiszteletére Pécsre küldendő választvány többeknek megválasztásával szaporított. — Aug. 17kén Bonyhádon tartott kisgyűlés végzése — mely abból áll: hogy a' sáskák kiirtására leginkább azon mód, mely szerint reggelenkint midőn még repülni nem tudnak, összeszedessenek — itt is azon módosítással bogyatott helyben, miszerint a' maga szorgalmával egy pozsonyi mérősáskát összeszedő adózó 1 pengő forinttal fog a' nemesi pénztárból jutalmaztatni. — Együttal jelenti első alispánunk, hogy Bonyhád vidékéről a' sáskák táborá eloszlott, nagy csapat a' kajmádi mintegy 200 holdat elfoglaló kukoriczát szállotta meg, hol Szegárd vidéke mintegy 92 pozsonyi mérőt szedett össze, mely mennyiség azonnal elégetetvén földbe ásattott. — Jelenleg midőn e' tudósítást írom, a' nagyobb csapatok megyéinkből eltávoztak, csak itt ott maradtak egyenként, és nem csapatonként járó maradványok. — Az okozott kár a' megyében türehető, káros követkevénye inkább a' kétes jövőben rejlik. — A' husárszabást sürgették meszárosaink, mely azonban a' jövő gyűlésre halasztott. — E' rövidke közgyűlésünk 11 órakor már törvényszékké alakult. R e n d e s l e v e l e z ő

Felső magyarországi vasutimozgalom a k. Aug. 26kán Kassaváros tanácssteremében, gr. Andrássy György sárosvármegyei főispán ő mlga elnökléte alatt, egy, valamint a' jelen volt személyek tekintélyére, ugy számukra nézve minden figyelmet érdemlő tanácskozányt tartatott. Andrássy György ő mlga figyelmezteté minket felsővidékieket arra, hogy miután már közönséges axioma gyanánt ismertetik el, miszerint az ipar, kereskedés és az ezekből folyó jólétnek legfőbb emeltyűje, sőt nélkülözhetlen kelléke a' gyors, könnyű és olcsó közlekedés, mit vidékünk eddig, fájdalom, nélkülözni kénytelen, — és mivel hajózható folyóink nem léteznek, s nem is olyanok, hogy bármiféle szabályozás által hajózhatókká lehetne azokat tenni, nincs más mód, mint arról gondoskodni, mikép eszközölhető, hogy vidékünk közlekedése is vaspálya általmozdíttassék elő. Ő méltósága tehát valamint ezen felsővidéki megyék előjáróit és sz. kir. városok tanácsit, ugy több magányos előbbkelő földesurat s kereskedőket föl szólított, miszerint mai napon Kassán összejönni, és ezen, valamint közönségesen a' hazára, ugy különösen vidékünkre igen fontos tárgy iránt értekezni sziveskednének. — Ezen valóban korszerű föl szólamlása ő méltóságának egész vidékünkön a' legélelnek viszhangra talált s mai napon tartatott gyűlekezet alkalmakor a' tanácskozási terem, ugyszólván zsúfolásig megtelt, és pedig nem holmi bámészködő s újságviváni egyedekekkel, hanem férfiakkal, kik a' szönyegen levő tárgy fontosságát és jótékonyosságát átlátván, szives buzgalommal vettek részt ezen tanácskozányban. Hogy pedig ezen állítasomat igazoljam, némely jelen volt nevezetességeket itt névszerint is följegyzek, ugyanis az ezen mozgalmat megkezdő lelkes gróf Andrássy György ő méltóságán kívül, ki egyszersmind a' tanácskozás vezérletére megkéretett, jelen voltak még gr. Zichy Henrik mosonyi főispán, gr. Péchy Emánnel zempléni, Vitéz János abaujmegyei és Bács-Écsy József tornamegyei főispáni helyettesek, Richter Alajos jászai prépost, Petrovay István kir. tanácsos, gr. Károlyi Eduárd, b. Fischer Adalbert, b. Horváth József, gr. Csáky Béla, Patay Sámuel Abaujmegye első és Piller Gedeon Sárosmegye másodalispánjai és más több szepes-, sáros-, abauj-, zemplén- és tornamegyei számos uraság, földesurak, kassai, eperjesi kereskedők, ugy szinte több birtokos is. Miután elnöklő méltóságos gr. a' tanácskozási tárgy fontosságát velős előadásában a' gyűlekezet elibe terjeszté, számos szinte velős előadás történt, melyeket itt mind elősorolni a' hely szűke nem engedi. Ezen nyilatkozatok eredményében összpontosult, hogy felső Magyarországnak vaspálya által Miskolcon keresztül Pesttel leendő összeköttetése, valamint felső Magyarországra kívánatos, szükséges és hasznos, ugy létrehozása lehetséges és a' vállalkozókra nyereséges leendne, mert azon kívül, hogy e' vidéken 6 sz. kir. város ugymint: Kassa, Eperjes, Lőcse, Kézsmárk, Bártfa, Szeben egy más közelében léteznek, számos és né-

pes ipariúzó bányá- és mezőváros is találattik, melyek közül leginkább a' 2 Meczenzót, Szomolnok, Göllicz és a' XVI szepesi iparos koronaváros, ugyszinté az ezen vidéken virágozó bányászati vállalkozások, réz-, vas- és üveg huták, számos gyár valóban e' tekintetben minden figyelmet érdemelnek; minél fogva ezen vidékről akár személy-, akár áru- vagy termesztyényi szállítás nagyobb bőséggel remélhető, mint bár mely más vidékéről az országnak, kiváltkép pedig, ha Miskolczról Debreczen-felé is fog vonatni vaspálya. Ezen felső magyarországi vaspályát igen érdekessé teszi még azon körülmény is, hogy a' Poprád völgyén Gallicziába is átvezethető, hol is az éjszaki Ferdinand-vaspályát legközelebb érndi s ezzel összekötethetik. Bp. H.

ERDELYI ORSZÁGGYŰLÉS.

(Vitatkozások az újonczállítás tárgyában) LXXVI. orsz. ülés. Kolozsm. e. k. Szükségesnek tartja az orsz. gyűlés megtartása iránti garantíát, s ugy hiszi, az a' katonamegajánlásban is rejlik. Egy szónok szerint szükségtelen a' garantía, mert feltaláljuk f. fejedelmünk igazságszeretében, másik szerint a' kormány loyálisában. Ő felsége alkotványos érzésében és a' kormány loyálisában senki sem kételkedik, de vajjon a' jelen század lefolyt részében nem egy igazságszerető fejedelem ült é trónon, nem volt é a' kormány akkor is loyális, s még is sok éven által nem tartatott országgyűlés? Vajjon felesleges lett volna é olly garantíával birni, mely szükségessé tette volna az országgyűlés megtartását? Az országgyűlés megtartásának két fő garantíája van: adó és újonczajánlás; az adót már kiszalasztottuk kezeinkből, és most az újonczadást is mintegy oda áldoznók, midőn kezeinkben van? Ezen tettünk semmi esetre sem bizonyítná azt, mit egy szónok közelebről mondott, hogy az alkotványos élet nálunk mind inkább fejlődik. Ha ez igaz volna, ha az alkotványos élet magasabb fokra emelkednék, nem kellene minden garantía után kapkodnunk; garantíára csak akkor nincs szükség, midőn az alkotványos élet olly tökélyre emelkedett, mely csaknem lehetlenné teszi alkotvány veszélyeztetését; ettől azonban, fájdalom, igen távol vagyunk. Szóló véleménye szerint semmi sem fojlja meg annyira az alkotványos életet, mint olly kérdések huzamos időre rendezése, melyek az országgyűlés tartásának garantíái lehetnek; minél inkább rendszerezetik az újonczozás, annál inkább el lesz nyomva az alkotványos élet. Mondhatná itt valaki: régebben is ugy volt, a' diplomaticum quantum is huzamos időre meghatározott mennyiségű volt. Igen, de különbség van a' mostani és akkori állás között, nemzeti fejedelmünk volt s az ausztriai ház csak protectora volt az országnak; a' mi az ország belső szükségéi fedezésére volt szükséges, bizonyosan évről évre határozták meg az ország rendei. Mivel tehát szóló a' kormány loyálisában, akár milly loyális legyen is, elég garantíát nem lát, kívánja, hogy egyik országgyűlés a' másik teendőibe ne avatkozzék. Az 1847kén tartott országgyűlés a' közelebbi fölött mikint tulajdonitajta magának azon felsőséget, hogy meghatározza, jövendőben milly mennyiségben adassanak újonczok. Szóló nagy különbséget lát azon törvények között, melyek valamely cynosurát állítanak meg, a' melyeknek következőleg több országgyűlésen keresztül is kell állaniok, és ismét azok között, melyek a' csak egyes esetekre hozatnak. Mikor szükség van katonára, kell adni; de ez arra nézve, hogy jövendőben mennyit kelljen adni, semmi szabályt nem foglal magában. Mondták, hogy ha elismerjük a' 11 ezret nem sokalja, de ezzel teljességgel nem ellenkezik a' jövő országgyűlésig csak 6 ezret ajánlani. Ekkor ugymond, elismerjük, hogy a' kormány annyit katonát kíván, a' mennyi szükséges, s mind a' mellett nem előzzük meg a' jövő országgyűlés határozatát, és azon kis garantíát, mely az orsz. gyűlés tartásában fekszik, könnyelműen nem dobjuk el.

Szamosújvár e. k. a' méltányosság, igazság és kormány iránti bizalom tekintetéből 8 évre a' 11 ezret megajánlja.

Tordam. e. k. a' r. b. munkálatot pártolja azon hozzáadással, hogy ha az ausztriai birodalom többi részeiben le találna szállíttatni a' 8 évi capitulatio, Erdélyre nézve is szállíttassék le.

Székváros e. k. reméli, hogy a' nemesség nem buvik ki e' teher alól, hanem osztozik a' teherben olly készséggel, milyennel tegnap a' nem nemesek fiait katonáknak állította. Hunyadm. e. k. kívánja utasíttatást előadni a' r. biz. munk. nyomán. Némii vitát idézett elő az vajjon az r. biz. munk. 13d. §a általánosan tárgyalasséké vagy egyenkint? a' többség általánosan tárgyalást kíván, minek következtében Hunyad k. a' 2dik t. cikk minden §ra előadást módosítványait, melyek határozattá váltak.

Elnök figyelmezteté a' rket, hogy a' tegnapi ülésben már elhatározták, hogy az ezredek számát kitétetni nem kívánják, maradván e' kifejezés mellett, erdélyi ezredek. Most Hunyadm. k. indítványozza a' két erdélyi gyalog és egy lovas ezrednek belétételét. Szóló elnök szerint ez a' mai tanácskozás tárgya nem lehet.

Szebenszék e. k. Fentartván jogát, hogy elnök ő n.

mlga enge
shoz s Ud
ványhoz, a'
hasson, át
meg észrev
erdélyi kat
sitáson kell
ni, miszeri
érintett 3
ban fontár
meg, és a'
dejére pótl
ránt változ
1847/beli
rendek kö
ve megjeg
gadja, val
tett módos
módosítás
ságokra
k. főkorm
jék, mely
és netalán
12dik por
császári k
foly, hogy
1791/beli
gára, han
délyi haz
het, nem
délyi ezre
hivatalok
szoritást
ugy az ez
1, articul
szüksége
kivánják.
délyi ezre
tasság te
nak föl.
U
tenné ki.
„ő felső
latása ny
ajánland
nézve a'
a' r. biz.
né: holti
hogy a'
ki, bizon
dei azo
melyek
a' katon
tudjuk,
F
a' törvé
kimond
minden
ország
követke
latot, r
mi állat
hágás
a' katon
hoszsz
hagyná
glat i
vagy ö
vélem
pontba
sága m
is mon
kül haz
hogy
eleget
újoncz
gyen r
nézve
ezet ill
elő ma
ja szer
badon
tonai
rends
törvén
tás ese
miatt,

mlga engedelmből a bizottsági munkálat sorában a 14d. §hoz 's Udvarhelyszék tisztelt követe által fölhozott indítványhoz, a nemesség katonáskodási kötelezettségéhez szólhasson, átmenve a munkálatra, annak első részére teszi meg észrevételeit. El lévén ismerve utasításában, hogy az erdélyi katonaság iránti rendelkezésnek bizonyos állandósításon kell alapulni, köteleességévé tétetett javaslatba hozni, miszerint ő felsége által a szőnyegen levő k. leiratában érintett 3 erdélyi ezrednek, melyeket Erdély teljes számában főtartani köteles, békeidőbeli száma határozassék meg, és a kormány rendelkezési szerint, a capitulatio idejére pótolassék — midőn pedig rendkívüli esetek ez iránt változtatást tennének szükségessé, m i n d e n k o r az 184¹/₄beli 17d. törvényjavaslat értelmében, a felség és a rendek közt egyezkedés történjék. Az egyes pontokra nézve megjegyzi: hogy az 1, 2, 3, 4, 9 és 13dik pontokat elfogadja, valamint: az 5-, 8- és 10re Hunyadm. követe által tett módosításokat; a 11dik pontra, utasítása szerint azt a módosítást javasolja: hogy az újonczoknak a törvényhatóságokra leendő felosztása nem az országgyűlés, hanem a k. főkörm. szék által a népesség arányához képest történjék, mely felosztás aztán az országgyűlésnek megvizsgálás, és netalán szükséges észrevételei megtételére közöltesse. 12dik pontra az a megjegyzése: miután Erdélynek a más császári kir. birodalombeli tartományokhoz illő állásából foly, hogy a rendes katonaság hazája az 1744beli 3dik és 1791beli 6dik t. czikk értelmében, nem Erdélyország magára, hanem az egész ausztriai monarchia, s miután sok erdélyi hazafi a más ausztriai ezredben előléptetést nyerhet, nem volna a józan politikával megegyező, hogy az erdélyi ezredekben csupán erdélyi lakosok juthassanak tisztviselőkhöz; a mint tehát ebben küldői igen nagy megszorítást látnak 's el nem fogadják a bizottsági javaslatot, ugy az ezen pontban fölhozott Aprob. törvény III. R. 41. tit. 1, articulusát, mely csupán a vármegyei tisztek hivatalra szükséges tulajdoniról szól, helyén nem látják, hanem azt kívánják, miszerint ezen pontban fejeztessék ki, hogy az erdélyi ezredbeli tisztviselővel, a honi nyelvekben jártasság tekintetéből hazafiak különös ügyelettel ruháztassanak föl. (Pártolták a szász követek mind.)

Udvarhelyszék e. k. Az ezredék számát szóló nem tenné ki. Mi az eredményt illeti, azt illy formán szerkesztené „ő felségének az ország időnkénti szükségéhez mért kimutatása nyomán az orsz. rendei által országgyűlésenkint megajánlandó számú újonczok kiállítására és szolgálati idejére nézve a következő szabályok állítatnak meg.“ Többnyire a r. biz. munkálatát pártolja. A 8dik pontban csak azt tenné: hollig tartó nyugdénzel láttassanak el. — Mi azt illeti, hogy a nyugdénz a katonai rendszabályok szerint adassék ki, bizonyos, hogy ugy fog történni, de hogy az ország rendei azon katonai rendszabályokat igltatják törvénybe, melyeket nem ismernek, szóló nem helyesli. Ezen esetben a katonai rendszabályok előadását kellene kívánni, hogy tudjunk, miről rendelkezünk.

Fogarasz. k. Egyetért Hunyadmegyével abban, hogy a törvénynek valami címet kell adni, mihez képest röviden kimondandó előzvényképen: hogy ő felsége által kijelentett mindenkor szükség nyomán az erdélyi ezredék kipótlására országgyűlésileg ajánlandó újonczok kiállításának módja következő leend. Mi az első pontot illeti, elfogadja a javaslatot, mert a t. czikket kivétel nélkül kezdeni és azon végezni, mi állandó szabályul állítatik meg, nem helyes; azonban kihágások esetében a kivételt igen szélesnek találja, mert a katonai minden hibájaért ugy büntetni, hogy capitulatioja hosszabbítottassék, helytelen. Ezt tehát inkább merőben kihagyná. A 10dik ponthoz ezt kívánja tétetni: a katonai szolgálat ideje alatt elhalt katonáknak vagyona rokonainknak vagy örökösöknek kiadassék. A 12dik pontra nézve azon véleménye van szólónak, mikint az által, mennyi a javasolt pontban mondva van, ő felsége adományozási szabadsága meg nem szorítottatik, mert ennyit egyéb törvényeink is mondanak. Mi azt illeti, hogy az erdélyi ezredbeli tisztviselő hazafiak alkalmaztassanak, igen helyesli szóló 's reméli, hogy ő felsége e kívánatnak, valamint Magyarországon, eleget tenni fog.

Alsóf. e. k. Miután küldőinek azon nézete, hogy az újonczok ügyében csak egyik orsz. gyűléstől a másikig legyen rendelkezés, elbukott, a szőnyegen levő munkálatra nézve csak két megjegyzése van: a) Ha valamelyik újonczot illetőleg, szolgálata ideje alatt olly körülmények adnák elő magukat, melyek miatt az, ezen munkálat 14dik pontja szerint besorozható sem lesz vala, az illyen rögtön szabadon boesáttassék. b) Nem tartja szóló helyesnek a katonai nyugdénzt illető szabályoknak említése által azon rendszabályokat, melyeket soha nem láttunk, így indirecte törvényesíteni és kimondani azt, hogy az elszökés és esonkítás esetein kívül is — általános kifejezéssel élve — hibák miatt, a capitulatio ideje meghosszabbítottassék. Ezen ha-

tározatlan kifejezés csalhatatlanul káros befolyást gyakorolna az egész új rendszerre.

Marosvásárhelyk. Azon esetre, ha a nemesség katonáskodása iránt tett indítványa elesnék, óvást jelent, főtartván jogát, hogy a közteherviselést indítványozhassa. Vajdahunyad e. köv. Udvarhelyszékét nem, hanem a hunyadmegyei módosítást pártolja. Krasznam. e. köv. a r. b. munkálat mellett szavaz azon különbséggel, miszerint a capitulatiót csak hat évre kívánja szabtatni. Csikszék e. köv. Udvarhelyszék indítványát elfogadja, egyebekben a r. b. munkálatát pártolván.

Elnök: az ezredék számának kifejezésére nézve megjegyzi, hogy tegnapi ülésben már kihagyták a kk. és rr. a t. czikkból, tehát ma nem változtathatják meg, ha csak ujra fölvenni nem akarják. Dobokam. főisp. Elhatározták, hogy az akkor tárgyalt törvényjavaslatban ne említessék, de abból nem következik, hogy a most szőnyegen levő törvényjavaslatba be ne mehessen. (Folyt. köv.)

ELŐLEGES KÖZLÉS. Aug. 30kán volt a LXXXII. országos ülés. A magyar nyelvről és a honosítottokról szóló föliiratok és törvényjavaslatok (ide járult két honosítást tárgyazó meg a mult országgyűlésre megerősítve leküldött 's most fejedelmi szentesítés végett felterjesztendő törvény-czikk) fölolvására és közíratra adása után, a kk. és rr. legelőbb az országgyűlés alatt folyható perekről szóló k. k. leiratot és törvényjavaslatot vették tárgyalás alá. A kk. és rr. a tárgyalt törvényjavaslatot következő módosításokkal fogadják el: az 1. §ban elősorolt perek közé kívánják igltatni az oculálás pereket, és kimondatni, hogy az országgyűlés tagjai ellen csak polgári és vagyont tárgyazó perek (causae civiles et reales) folyhatnak. A 2. §ban a törvényes k. tábla országgyűlés alatti teendőihez lévén sorolva a levelek transzummálása is ezt, mint a mely az illető felek igényei előadhatása tekintetéből szintolty szükségessé teszi az ügyvédi kar jelenlétét, mint bár mely más polgári kereset, a k. tábla általános rendezése pedig még függőben van, a kk. és rr. a törvényczikkből kihagyandónak határozták. Kimondják továbbá a törvényczikkben, hogy a végkép lejárt perek bár mily természetűek legyenek, országgyűlés alatt isvégre hajthatók. És végre a városokról szóló 3. §t akép kívánják értelmezni, miszerint az önhatósággal bíró városokban, a szász nemzet kebelében divatozó gyakorlat szerint mindennemű perek folyhassanak országgyűlés alatt is. Ezután következett a megyei táblalibrák bírásokodásáról szóló k. leirat és törvényjavaslat, melyet a kk. és rr. legkisebb észrevétel nélkül közfelkiáltással elfogadtak. Az Erdély és Bihar megye közti határ kijáratására, az e tárgybeli k. k. leirat következtében, a kk. és rr. közelebbi alkalommal bizottságot határoztak választani. Az újonczállításról szóló második törvényjavaslatot a kiserő felirattal és az újonczállítás szabályozó utasítással együtt megállították 's szokott módon átküldötték a k. kormányzéknek. Az adó nem nevedéséről szóló törvényjavaslat latin szövege fölolvás után közíratra adatott. S ezzel a mai ülésre kitűzött tárgyak bé levén végezve, az ülés többi idejét különböző indítványok foglalták el. Elnök ő nmlga jelenti, miszerint Csikszék követei kérelmet adtak bé küldő törvényhatóságuk némely sérelmeinek tárgyalása iránt, mely a sérelmi bizottságnak átadandó. Dobokam. e. köv. sort kér a két Magyarhon egyesülése iránt utasítása következtében előterjesztendő indítványának. E nyilatkozat meleg szavakat idézett elő a nagy fontosságu élet-kérdés iránt; elnök ő nmlga pedig kijelentette, miszerint igyekezni fog, hogy ha a körülmények engedik, Dobokam. követe indítványa a jelen országgyűlésről el ne maradjon. Felsőfm. követeinek küldő törvényhatóságuk territorialis ügyében, Csikszék e. követeinek kívánataira pedig a székely katonaság tárgyabani r. bizottsági javaslatok beadását a kk. és rr. sürgetni határozták. Végül elnök ő nmlga napirendre tűzi a nem nemesek felperessége, Hunyad- és Krassó megyék, Máramaros és Radna közti határjárta iránti k. k. leiratokat, a magyar nyelv és honosítottak tárgyában közíratra adott föliiratokat és törvényjavaslatokat, 's a mai ülésben határozott választást.

KÜLFÖLD.

PORTUGÁLIA. Aug. 19keig terjedő lissaboni tudósítások a dolgok ottani helyzetét egyhangulag legszomorubb színekkel festik. Csak miután odahagyással fenyegetik a kormányt a három közbefjáró hatalom képviselői, azon esetre, ha tüstint nem alakítat egy nemleges miniszterséget a közbefjárulási jegyzőköny 4. czikke értelmében, és csak miután a portugál követ Moncorvo Londonból jelenté, mikép Palmerston lord világosan tudatá, hogy többé nem tréfál, határozá el magát a királynő az addigelői miniszterség lelépte után, sorban Rodrigo da Fonseca, Silva Carvalho 's Lavradio grófot hivatni 's fölkeráni őket, lépjenek a szándokolt új miniszterségbe. Minthogy azonban a királynő egyiket sem bizá meg közülük különösen új kabinetalakítással, hanem az egyes tagok kinevezését magának

tartotta fen, ennél fogva mind a háromtól elutasító választ nyert. Hosszas tanácskozás után Rodrigo da Fonseca lón az új miniszterség alakítással megbízva, de ez sem volt szerencsés fáradozásiban, mivel a kabinet tagul általa meghívott státusférflak mindazon föltételt állították fel, hogy a király a hadsereg parancsnokságáról mondjon le, miben a királynő nem akart megegyezni. E közben végre egy kir. végzemény jelent meg, mely a cortest jan. 2kára egybehija, 's a választások kezdetét november első hetére állapítja meg. A végzemény, minden statushivatalnokot és nyugdíjazottat, kinek évi jövedelme 100 milreire rug, szavatzképesnek nyilatkoztatja. Igy a szabadelvű pártnak kevés kilátása van jelentékes képviselőkre. Központi választványbiztosságának elnöke Loulé marquis, erélyes férflu, ki a kormányt hihetőleg ismét megforgatja.

SPANYOLORSZÁG. Madridból aug. 16káról írják: a miniszterség még nem változott, a király 's királynő közti kibékülés még nem létesült. A közingerültség e közben legmagasb fokra hágott 's általános azon vélemény, hogy ismét egy poliikai csiny, mint 1846ki aug. és sept. hónapban van készülöben. Utolsó éjjel még valamely késő órában — így rebesgeték, Pacheco kinyilatkoztatá, mikép a cortest legközelebbi hónap elején egybe szándékszik hivatni, tudósítandó azt mind azon lépésekről, melyek a palotakérdés kiderítésére tétettek 's ha ő fensége folyvást vonakodik férjéveli együttéléstől, kormányra képtelennek jelentessék ki 's a kormányzóság Montpensier herczegnőre bizassék. A többi miniszter állítólag elfogadá e tervet. — Azonban a kormányzóság nem olly könnyü kérdés. Némelyek azt mondják, ez nem Montpensier herczegnőre, hanem magára a királyra fog ruháztatni, miután az alkotvány 58dik czikke világosan rendeli, hogy azon személy, kit e méltóságra kineveznek, legalább 20 éves legyen 's legközelebbi vérségben álljon a képtelennek nyilatkozatandó fejedelemhez, valamint ne legyen a trónörökléstől törvényszerim kizáratva. Az első föltételt Montpensier herczegnő nem bírja, 's vajjon bírja e a másikat, ezen kérdés nyilvános vitatási tárgy a spanyolok közt. Szombaton (aug. 14kén) a miniszterek késő éjjelig össze voltak gyülekezve. A cataloniai hadsereg parancsnokságának Seranora ruháztatása iránt tanácskoztak 's kérdeztek előbb a tábornokot, vajjon nincs e valami ellenmondása e részben. Serano általános kifejezésekben azt válaszolá, mikép kész menni, hova őt a királynő 's hazája szolgálata hívja. A kinevezetési rendelet tehát elkészült 's a királynőnek aláírásul előterjesztetett. Izabella tudni akará, vajjon Serano kérdezte e ez iránt, 's igenlő feleletet nyert azon hozzáadással, hogy a tábornoknak nincs semmi kifogása ellene. Midőn a királynő e fölvilágosítással meg nem elégtülvén Seranohoz küldene 's ugyanazon kérdést tenné neki, a tábornok ismét előbbi nyilatkozatát; de a királynő azt is kívánta, mondja meg Serano: vajjon ez alkalmazás iránti gondolat benne támadt legyen e, vagy a miniszterekről származik? 's ő azt felelé, mikép semmit nem kért, hanem a miniszterek ajánlották neki a hivatalt. A kinevezetési rendelet tüstint félretetett 's közvetlen ezen eset után jött állítólag a cortes egybehivatása szóba. Utóirat 4 órakor. A miniszterek ismét tanácsot tartottak 's a királynőt Serano tábornok eltávolítására 's férjéveli kibékülésre szólíták 's kérték föl. Izabella mind a kettőt határozottan viszszautasítá. Midőn magányosan volt, megfontolá a dolgok bővebben 's hallomás szerint egy ultimatumot terjesztett elő, megengedvén a királynak a palotába visszatérést, de csak azon föltét alatt, hogy elkülönözve alhassék, egyék, 's hogy együtt csak nyilvánosan jelenjenek meg. Többet ugymond nem fog engedni. — Aug. 17kén. Közhiedelem szerint kevés a remény a királyi pár kibéküléséhez. A királynő maga részéről meg van az engesztelési kísérletek haszontalanságáról győződve, 's hir szerint már lépést is lón törvényes elválásra férjétől. A király az elibe terjesztett új értekezésre vonakodott esütörtöknél (aug. 19kén) előbb Benavides belügy miniszter látogatását elfogadni. Addig tán megjönnek Párizsból az utasítások. A jelen hónapot it az emberek némi babonás érzéssel nézik. Még csak egy tény 's mindennek vége. Igy a madridi levelező.

Egy a cataloniai határszélen mindenütt elterjedt hir szerint Cabrera tábornok a spanyol tengerparton Valencia közelében kikötvén erre csakhamar elfogatott 's agyonlövetett. Ha ezen hir valósul, akkor a carlista ügy természetesen nagy veszteséget szenved.

Heraldo szerint egyesülési miniszterségre van remény. A száz milliónyi kölcsön a San Fernando bankkal létre jött. A szentszékkeli alkudozások legjobb folyamatnak örvendenek. Abdelkader a királynőt állítólag kéré, eszközöljön ki békekötést közte 's a francia kormány közt.

FRANCZIAORSZÁG. A király aug. 28kán Eu várból Párizsba érkezett vissza. Ő fensége Párizsból családostul a cloudi várba menend. Aumale herczegnője be-

teglése után tüstint Algirba utazik vissza. Főkormányzóvá nevezetése sept. első napjain vala közrebocsátandó.

Rebesgetik, hogy Praslin herceg házi orvosa ellen egy külön nyomozás indítatik, mintha a herceget az önmérgezésben segítette volna. Praslin gyermekei a pecsét-örnél folyamodtak, hogy szomorú emlékü Praslin nevöket Choiseul-Sebastiani névvel fölválthassák. — Sebastiani gróf állítólag hercegi címet nyered; családja egyik leg-
régibb nemesség Corsicában.

Pasquier (a király első seborvosa) 's több más első rendű orvostudor által Praslin hercegen elővett vizsgálathól kiváglott, hogy következő sérülések találtak rajta: 1) jobb karján egy hosszú, mélyvágatu körömkarcolás; 2) jobb kezén, a hüvelykuj belső részén, egy marás bőrleszakítással; 3) egy másik marás a balkézi kis uj leg-szélső végén; 4) mély karcolási seb a bal kezén; 5) ugyanazon kézi kisujon egy seb 's kissé alább egy mély körömkarcolás; ezen új frissáradatu vérrrel egészen be volt borítva; 6) középujon több karcolás bőrleszakítással; 7) a ballábszár elő részén tenyérnyi zuzás mintegy erős ütéstől; 8) a bal szárhus felső részén egy csekély seb. Mind-ezen sérülések egészen frisek voltak 's nyilván a meggyilkolt küzdésből származtak. A megölt hercegnő sebei 's megsérülésiről következő adatokat közöl a „Patrie” lap, „nyakszirttől le egész lábáig a test elől 's hátul lefolyt vérrrel volt borítva 's a holttest különféle részein következő sebek találtak: 11 a fejen, melyek közül öt mély és széles volt; zuzások a koponyán bizonyíták, miszerint négy illetlen seb valamely éles eszközzel igen nagy heveséssel követtetett el rajta és pedig mint alakjokból látszik, valakitől a ki fölötte áll, míg a hercegnő arccsal feküdt feleje. Ezen sebeket úgy látszik még aludtában kapta. Az orr, bal szem, alsó ajak 's áll levoltak nyuzva bizonyosságul, hogy

a gyilkos ezen arczrészeket hevesen ostromlá, mikép azt körömmnyomok is tanusíták. Nyakán a hercegnőnek négy nagy seb tatáltatott, melyek hegyes, éles metszésű gyilkos eszközre mutattak, de az üt- 's belső erek a nyakban nem voltak keresztül vágva. A két kezén, mellen 's egyéb testen tiz többé kevésbbé mély seb tátonga. Balkézi hüvelykujja csuklóján ál majd egészen le volt vágva. A harmincznál több nehéz seben kívül még számos sérülés és daganat találtatott a holttesten. A fön és nyakon történt nagy vérvesztés okozta a halált. Azonban bizonyosnak látszik, hogy a szerencsétlen nő az első csapások után, melyeket valószínűleg ágyban feküdtében kapott, 's melyeknél a gyilkos száját befogva tartá, hogy kiáltását elfojtsa, még sokáig élt 's heves küzdés fejlett ki köztök. — Híre terjedt most, mikép a hercegnő ellen hat év előtt gyilkos merény intzettel legyen a vauxi kastélykertben; egy lövés esett ugyanis ellene, melynek golyója a hercegnőt fején sérté meg kissé; törvényes nyomozás akkor nem történt, sőt inkább a család a történetet elnyomni iparkodott, de mindenki meg volt győződve, hogy a gyilkos merény a hercegtől származott.

A „Constitutionnel” földszin rajzát adja a Sebastianipalotának, hol a gyilkosság véghez vitetett. Ezen rajzból látni, mikép a hercegnő hálóterem az épület kert felé eső részében létezik, míg a herceg hálószobája egy melléképület foglal el a felső részén az udvar 's kert felé. — Utóbbi teremből az előbbibe juthatás végett kis lépcsőzetten egy előszobába kell lépni, melynek kijárása a kert, házipitvar 's a hercegnő pipereterem felé szolgál. A pipereteremből, melynek közepén egy csilárasztal áll, egyrészt a kertbe 's ellenköz oldalán a hercegnő alvószobájába mehetni. Ezen hálóterem mellett egyik oldalról egy árny-szék-esarnok van kijárás nélkül, másikon egy nagy terem

egy a kert felé vezető lépcsőzettel. A hercegnő ágya a házipitvar felé eső részen állt.

A kis esarnok feléi részen kandalló van egy alacsony íróasztalal. Az itt kiomlott nagy mennyiségű vérből következtetni lehetett, hogy a szerencsétlen nő, miután a pipereterem ajtajától alig négy lábnyi távolságu ágyában megtámadtatott, azt elhagyván, a nagyterem ajtóhoz sietett, melyet elzárva talált. Ezen helyen igen sok vér folyt. Azután a kétségbeeseteli küzdésben ismét az ágy felé térvén vissza, a már súlyosan megsebesített mint látszik a kandalló felé fordult, mely valamint az íróasztal előtt számos vérnyom találtak. Azon körülményből, hogy a hercegnő mindig csak azon oldalak felé fordult, honnan segítséget várhatott, következtethetni, hogy a hercegnő lélekjelenlétét folyvást megtartotta. Végre legyőzve egy pamlagra dőlt, mely helyzetben halva is találtak őt. Háló terméből majd szakadatlan vérnyom, a gyilkos lépteit jelölve nem egyenes irányban, hanem eltérésekkel jobbra balra vezet legelő a pipereterembe, melynek ajtaja előtt 1 darab vér feküdt, aztán a csilárasztal felé, melynek a kert felé eső részén az éji mécs helyezve volt; innen ismét jobbra a házipitvar fala felé, aztán az előszobán át az árny-szék felé aztán hirtelen balra a kertajtó felé, itt szintoly sebesen jobbra a lépcsőn le a hercegi hálóterembe, melynek egész hosszában, minden bal és jobb lábnyomot vér jelöl egész az udvar 's utca felé vezető teremig. Innen magyarázhatni meg, mikép a szolgál, ki hiába iparkodott a házipitvarból az előszobába 's innen a pipereterem át a hercegnő hálótermébe juthatni, aztán kerülést tevén a kerten át, innen a nagyterembe lépett 's a többi szolgál segítségével a nagy teremajtót kifeszítvén, a herceget nője pipereteremnek ablakát nyitni, aztán őt saját termében kezeit mosni láthatta.

72ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

Duna-gőzhajózás.

Alulírt hivatalnak van szerencsége ezennel jelenteni, mikép augusztus hó 31kétől kezdve egész septemher 8káiug bezárólag egy gőzös naponként reggeli 5 órakor **Pestről Győrbe**; ugyszinte naponként déli 12 órakor **Pestről Bécsbe** fog jární.

A Pestről lefelé járó gőzösök jár-rendje a következő.

Zimonyba: vasárnap 's hétfőn (Tittel mellett) — szerdán, esütörtökön (Eszék mellett) — pénteken (Tittel mellett) szombaton (Eszék mellett.)

Augusztus 29kén egy különös gőzös utolsó utazást teend Pestről Pozsonyig. Pesten aug. 25kén 1847. *A dunagőzhajózási hivatal által. 3—3*

A tiszavölgyi társulat ügyében.

A tiszavölgyi társulat választványa határozata következtében ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Tisza 's azzal kapcsolatban levő folyók szabályoztatására legkegyelmesebben kinevezett nádori bíróság f. évi július hó 10kén sz. kir. Debreczen városában kihirdetett ítélete Hdik pontja által a társulati belajstromzási ívek f. évi october hó 15ig nyitva tartatni határozottak 's ennél fogva a társulatnak azon tagjai, kik ne talán october hó 15o napja — mint a belajstromzókra megállapított első törlesztési határidő — után lajstromoznak be magokat, már ezen első törlesztési határidőn részlegeiket be nem fizethetnek; ugyanezekre nézve első törlesztési határidőül f. évi october hó 31dik napja olly formán tüzetik ki határozatilag: miszerint nekik a társulat lajstromzási előnyeik csak a fenebbi fölétel elfogadása 's teljesítése mellett nyitathatnak meg;

a társulati lajstromívek

- Az ugoesai osztályban: t. Egy János,
- Szathmárban: Bojthor Endre,
- Bereg, Ung és Szabolcs felső vidékén: Eötvös Tamás, Erős Lajos, Kandó Kálmán és Lónyay Menyhért,
- Zemplén vidékén: Brezenheim Ferdinand hg, Kazinczy András, Lónyay Gábor, Nyeiczkey József és Szabó Károly,
- Alsószabolcs, Borsod és Zemplén Tokaj alatti részében: Andrássy Gyula gróf, Fogthúy János, Gecsy József, Illésy János, Patay József és Szikszay György.
- Hevesi osztályban: october hó 1jén tul Borbély Sámuel,
- Csongrádi osztályban: ngos Bene József, Návay Tamás, Szapáry József gr. és b. Venkheim Béla t. cz. uraknál tétetvén le, ugyaneziránt, az illető belajstromozni kívánó érdekeltek hivatalosan értesítetnek.

Kelt Pesten a tiszavölgyi társulat központi választványának 1847dik évi augusztus hó 25kén tartott üléséből. — Kiadta D e s e y L a j o s központi jegyző. 2—3

Csász. kir. család ráczkevi uradalmi főtisztí hivatalától közhírré tétetik: hogy septemher hava 13kán reggeli 9 órakor a promontori uradalmi kastélyban: 29 darab részint öreg, részint 2 éves kos, 80 darab 2 éves tenyésztésre alkalmas anyabirka, továbbá 94 darab öreg mustra anya, és 88 darab részint öreg, részint 2 éves mustra-ürü azonnali fizetés mellett árverésileg eladni fognak. Venni kívánók ezzel a fent nevezett napon a promontori kastélyban tartandó árverésre hivatalosak, a hol is ezen birkák mindenkor láthatók. Promontor, 1847. kisaszszonyhava 2—3

Gyógyszertár eladás.

Tiszántuli kerületben egy jól rendezett, és jólmenő Gyógyszertár, házzal, vagy a nélkül eladó, bővebb tudósítást bérmentve ad Pesten Kochmeister Fridrik úr. 2-3

Szerkeszti Helmecey Mihály. — Nyomatik Trattner-Károlyi betűivel, uri-utca 453 szám.

A cs. kir. szabadalmas dunagőzhajózási társulat 1842dik évi martius 1sői kölcsöne.

Ezen kölcsön törlesztésére folyó évi augusztus hó 18kán tartott huzásnál jegyzőkönyvi kimutatás szerint a következő 100 kötelezvények huzattak ki: egymint: szám: 3, 63, 112, 137, 171, 197, 228, 229, 230, 237, 265, 272, 279, 302, 304, 307, 368, 389, 410, 499, 516, 531, 554, 557, 568, 629, 650, 683, 700, 701, 703, 707, 722, 733, 736, 745, 752, 794, 837, 878, 885, 909, 945, 964, 987, 989, 1000, 1051, 1052, 1062, 1068, 1070, 1095, 1125, 1128, 1154, 1157, 1181, 1196, 1202, 1228, 1231, 1232, 1284, 1291, 1301, 1305, 1386, 1444, 1446, 1461, 1486, 1507, 1519, 1531, 1575, 1593, 1595, 1612, 1643, 1648, 1654, 1671, 1672, 1684, 1695, 1703, 1729, 1738, 1776, 1862, 1868, 1871, 1877, 1889, 1910, 1945, 1947, 1948, 2986.

Mellyek a folyó évi septemher hó 1sőjén az eddig járó rendes kamatokkal együtt — az illető kötelezvények, 's a hozzájuk tartozó szelvények (coupon Bogen) letétele mellett a dunagőzhajózási hivatalban (Banermarkt 582 szám) Bécsben, ugy szintén Pesten is a nevezett társaság hivatalában kifiztetnek.

A cs. kir. szab. első dunagőzhajózási igazgatósága által. 3—3

Hirdetvény.

A nagy, magyar kir. udvari kamararendeléséből közhírré tétetik, hogy a huszti kir. kamarai uradalomhoz tartozó regálék, és haszonvételek, egymint: Koronai Huszt mezővárosában.

- 1) A ser. és pálinka-főzés, ahöz megkivántató épületekkel, és számszámokkal együtt.
- 2) A mézárászék.
- 3) A nagy ághi hidvámszedési jog, a hid melletti vámosi házakkal, és koresmáltatási joggal együtt.
- 4) Huszbaranya nevű telepedési helyen, valamint az ottani sóaknánál, a szabad koresmáltatási jog.
- 5) Ugyanott a mézárászék.
- 6) Csehrény nevezetű telepedési helyenszabad italok használhatási joga.
- 7) A huszti piacon a nagy vendégfogadó - épület alatti első kalmár kó bót.
- 8) Ugyan mellette levő 2dik és 3dik kissebb kó bótok.

I z á n.

9) Az uradalmi koresma épület szabad koresmáltatási joggal.

S z á l d o b o s o n.

10) Az uradalmi koresmához való al-

lással együtt.

11) A mézárászék.

B u s t y a h á z á n.

12) A faluban és a sóházbeli telepedési helyen levő két koresma.

13) Az uradalmi mézárászék.

T a l a b o r f a l v á n.

14) Az uradalmi koresmaház szabad italok mérési jogával.

15) Az uradalmi mézárászék.

D u l f a l v á n.

16) Az uradalmi koresmahoz szabad koresmáltatási joggal.

K e r é k h e g y e n.

17) Az uradalmi mézárászék, és

G e r n y e s e n.

18) Polyánka nevű 12 boldnyi irtás folyó évi septemher hó 6dikán (hatodikán) Huszton tartandó h a m a d s o r i nyilvános árverés után, csakugyan folyó 1847dik eszlendő november 1jén kezdendő három évre haszonbérbe fognak kiadni, kiknek tehát azok kibérlésére kedvük lenne, a fenérintett napra és helyre szükséges 10 perzentnyi bánatpénzzel ellátva meghívotnak. A szerződési föltételek a huszti k. kamarai tisztartóságnál megteudhatók. 3-3

Gabonaár váltógarasokban.

			Tisztabuzs	Közteszer	Rozs	Arpa	Zab	Kukorica
Pesten,	sept. 3.	(pesti m.)	340-380	270-285	210-225	125-130	85-90	—
Veszprém,	" 5.	(pozs. m.)	205-245	165-185	135-153	90-100	55-60	—
N-Kamizán,	" 1.	"	170-210	150-165	120-135	85-93	53-55	160-165
Győrött,	aug. 28.	"	200-230	160-172	131-140	9-96	60-61	160-170
Mosonyban,	sept. 2.	"	205-250	140-160	145-160	85-100	65-85	145-155
Sziszeken,	aug. 26.	"	230-275	200-208	—	—	67-75	150-158
Pozsonyban,	sept. 3.	"	220-248	—	150-180	110-124	65-75	—
Miskolczon,	aug. 25.	"	205-210	190-195	165-170	95-100	30-—	100-105

Dunavizállás: Budán, sept. 1jén 8° 0° 6° az 0 fölött.

vasárnap
Megjelenik
tében, egy
FOGLAL
gyerendszer
magyarorszá
Istváu kir. h
ban; Pestm
megyei köz
Külfö
rög- és Törö
Értés
M
Ó es.
zetéknévér
megenged
M
b) V
lött közöns
mindenütt
következő
lunk azon
mivel szem
dolog elő
lására mer
jobb az ad
A k
nem lehet
ennek elő
Annak me
's a' fő dol
stítutiók r
körüli aká
elkerülhet
azon mód
kább elős
A
latban ál
vélem a k
tasítási re
másként.
Áll
re tételé
ja alá vet
folyás vo
vény vég
vényhozás
a megye
lyozza, a
kormány
lasztásra
követ a
lönbözőp
vita áttét
bíráskod
isa' szab
ebben m
tal a' tör
megyei
— idejé
mányak
más azok
o. azok
rügy ala
kalmáva
ezek ell
ra, hogy
tathassé
Azon ki
folyását
többség
gyakorl
végreh
szent k
hiba ne
— vor
mit öte
tásköre
még az
tett szá
gyengül
sége